II

ტესტი გეოგრაფიაში

2014

ინსტრუქცია

თქვენ წინაშეა საგამოცდო ტესტის ბუკლეტი, რუკა და ამ ტესტის პასუხების ფურცელი.

გაითვალისწინეთ, გასწორდება მხოლოდ პასუხების ფურცელი!

პასუხების ფურცლის გაკეცვა დაუშვებელია!

ყურადღებით გაეცანით ტესტის ყოველი დავალების ინსტრუქციას, კარგად გაიაზრეთ თითოეული დავალების მოთხოვნა და შემდეგ დაიწყეთ მუშაობა. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცლის შესაბამის ადგილზე. პასუხების ფურცელში არ შეიძლება გაკეთდეს ზედმეტი სახის მინაწერები (სახელი, გვარი ან რაიმე სახის სხვა აღნიშვნა). ნაშრომები, რომელშიც იქნება მსგავსი აღნიშვნები, არ გასწორდება!

ტესტზე მუშაობისას შეგიძლიათ გამოიყენოთ მოცემული საქართველოსა და მსოფლიოს ფიზიკური რუკები.

წერეთ გარკვევით და იმყოფინეთ პასუხებისათვის განკუთვნილი ადგილები.

ყოველ შეკითხვას გაეცით კონკრეტული და ამომწურავი პასუხი.

შავი სამუშაოსათვის შეგიძლიათ გამოიყენოთ ტექსტში არსებული ცარიელი ადგილები.

ტესტის მაქსიმალური ქულაა - 70

ტესტზე სამუშაოდ გეძლევათ 3 საათი.

გისურვებთ წარმატებას!

654029

- *კითხვა არჩევითი პასუხებით*

ინსტრუქცია

თითოეულ კითხვაზე მოცემულია ოთხი პასუხი. მათგან მხოლოდ ერთია სწორი. თქვენ მიერ არჩეული პასუხის სწორად მონიშვნის ერთადერთი გზა პასუხების ფურცლის სათანადო უჯრაში X ნიშნის დასმაა. თითოეული დავალება ფასდება 1 ქულით.

1. **რუკიდან გამომდინარე, სოფლის მეურნეობის რომელი დარგია ყველაზე მნიშვნელოვანი მესტიის მუნიციპალიტეტისთვის?**

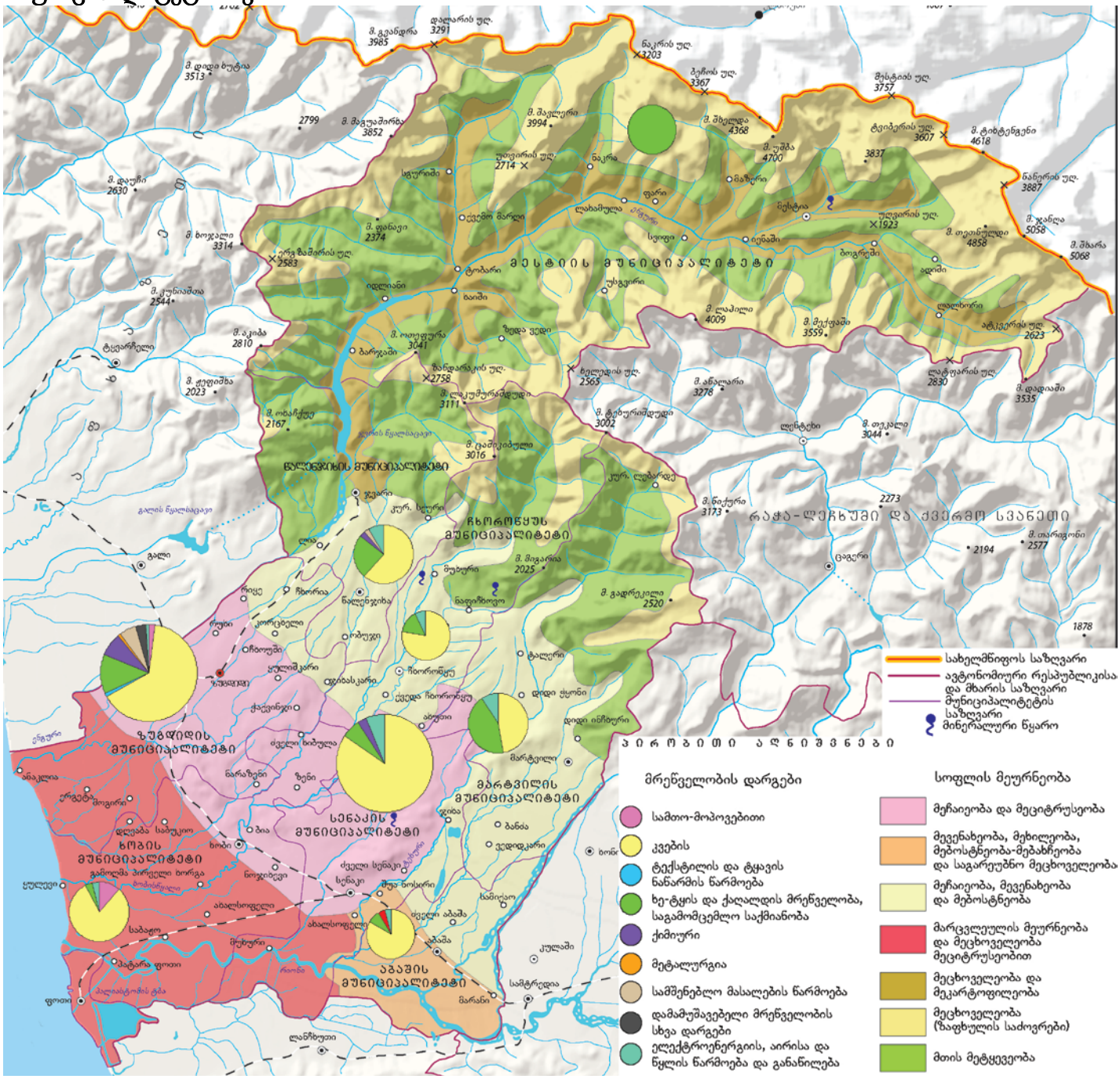

ა. მებოსტნეობა
ბ. მეციტრუსეობა
გ. მარცვლეულის მეურნეობა
დ. მეცხოველეობა

654029

2. **რომელ ჩამონათვალშია დალაგებული დასახლებული პუნქტები ატმოსფერული ნალექების რაოდენობის კლების მიხედვით?**

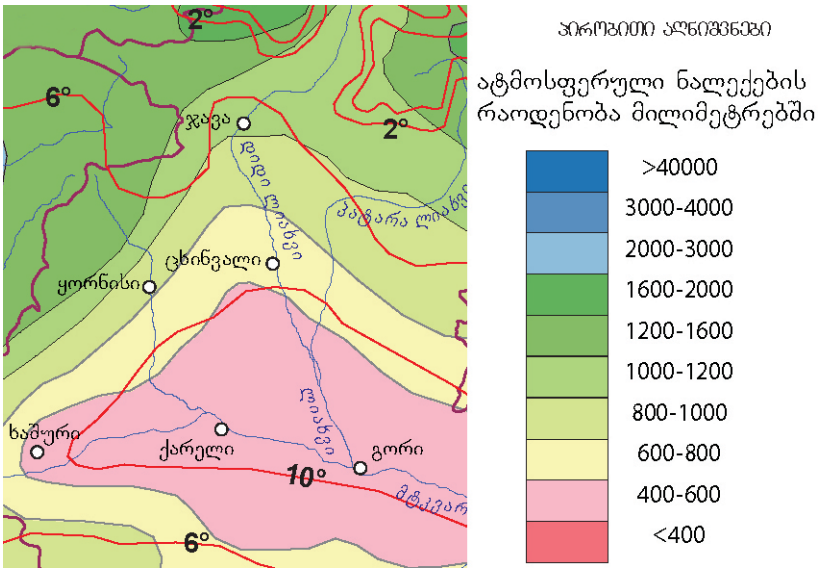

ა. ჯავა, ყორნისი, ცხინვალი, ქარელი
ბ. ქარელი, ცხინვალი, ყორნისი, ჯავა
გ. ქარელი, ყორნისი, ცხინვალი, ჯავა
დ. ჯავა, ცხინვალი, ყორნისი, ქარელი

3. **რომელი ქალაქის ჰაერის საშუალო თვიური ტემპერატურის წლიურ მსვლელობას ასახავს გრაფიკი?**

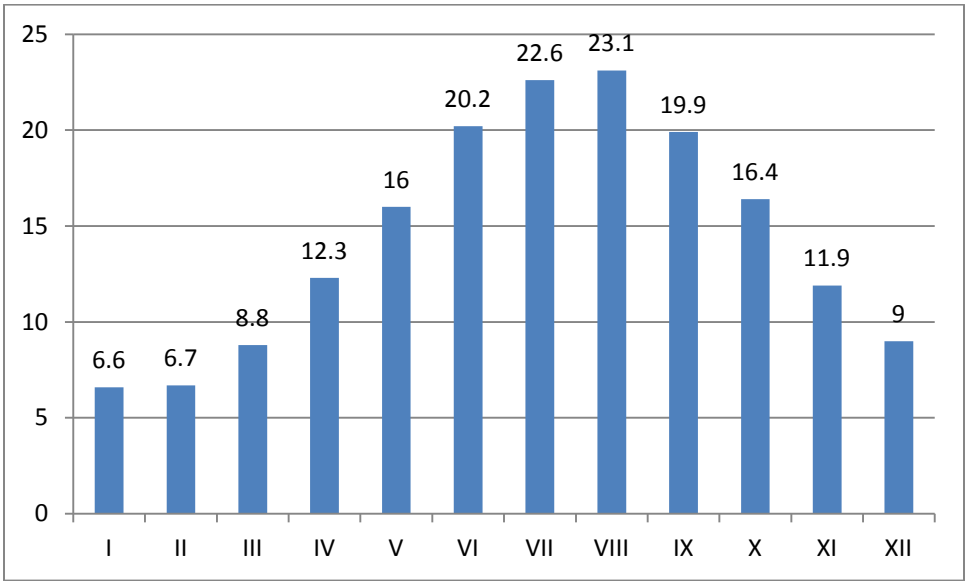

ა. ონის
ბ. ასპინძის
გ. ბათუმის
დ.თელავის

654029

4. რას უდრის საქართველოს სავაჭრო ბალანსი[1] აზერბაიჯანთან?

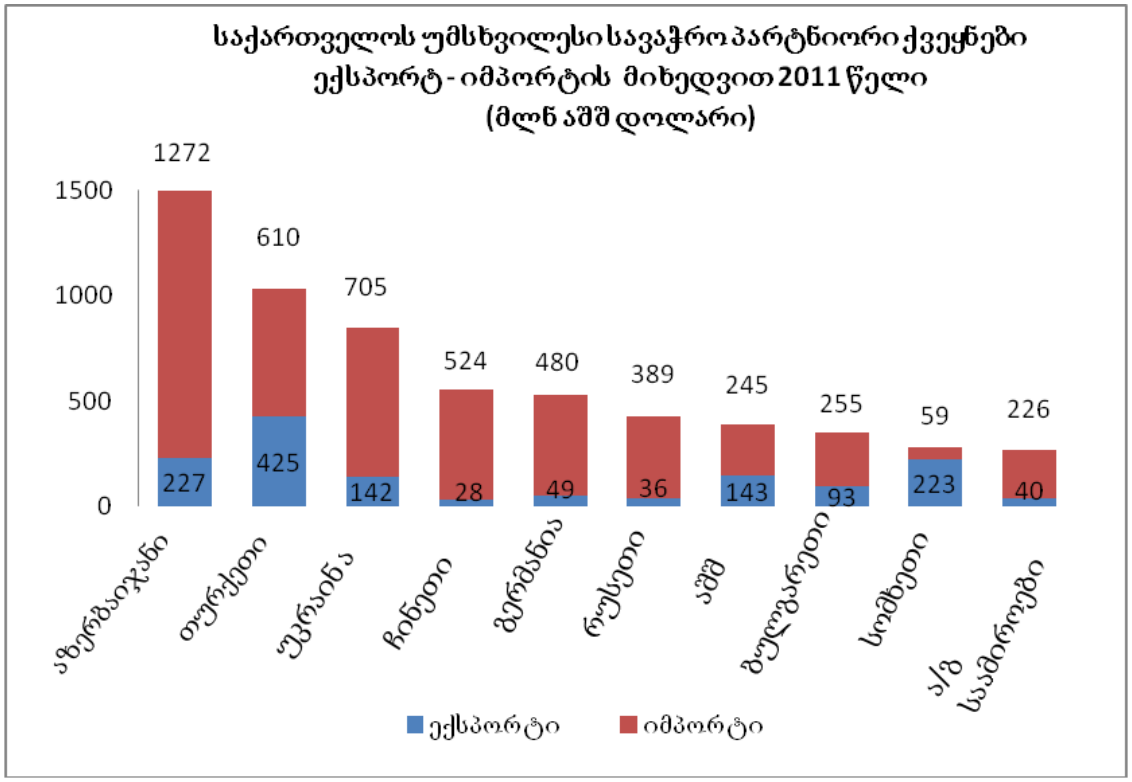

ა. -1499 მლნ. აშშ დოლარი
ბ. -1272 მლნ. აშშ დოლარი
გ. -1045 მლნ. აშშ დოლარი
დ. -227 მლნ. აშშ დოლარი

5. რომელი რეგიონის მოსახლეობის რელიგიური სტრუქტურაა მოცემული წრიულ დიაგრამაზე?

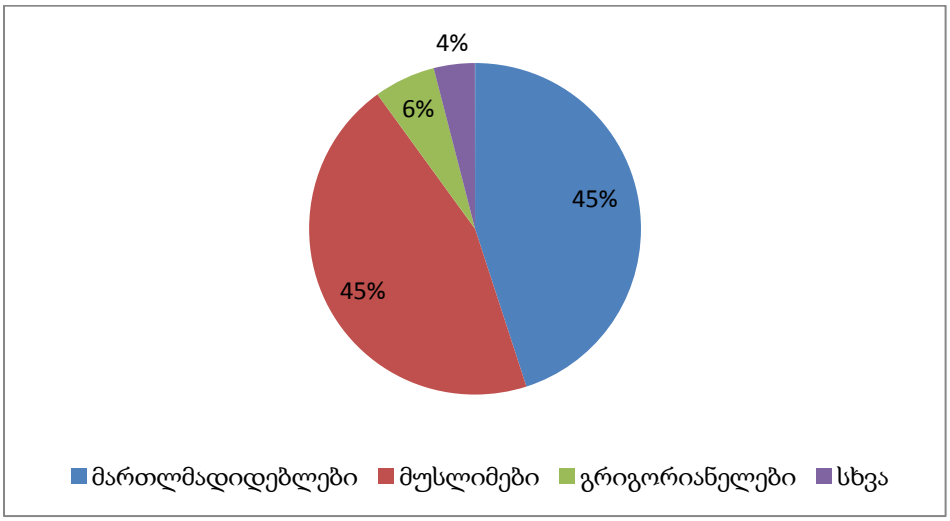

ა. სამცხე-ჯავახეთის
ბ. შიდა ქართლის
გ. ქვემო ქართლის
დ. კახეთის

[1] სხვაობა ქვეყანაში შემოტანილ და გატანილ პროდუქციის ღირებულებას შორის.

654029

6. **რომელი რეგიონია უფრო მეჩხერად დასახლებული?**

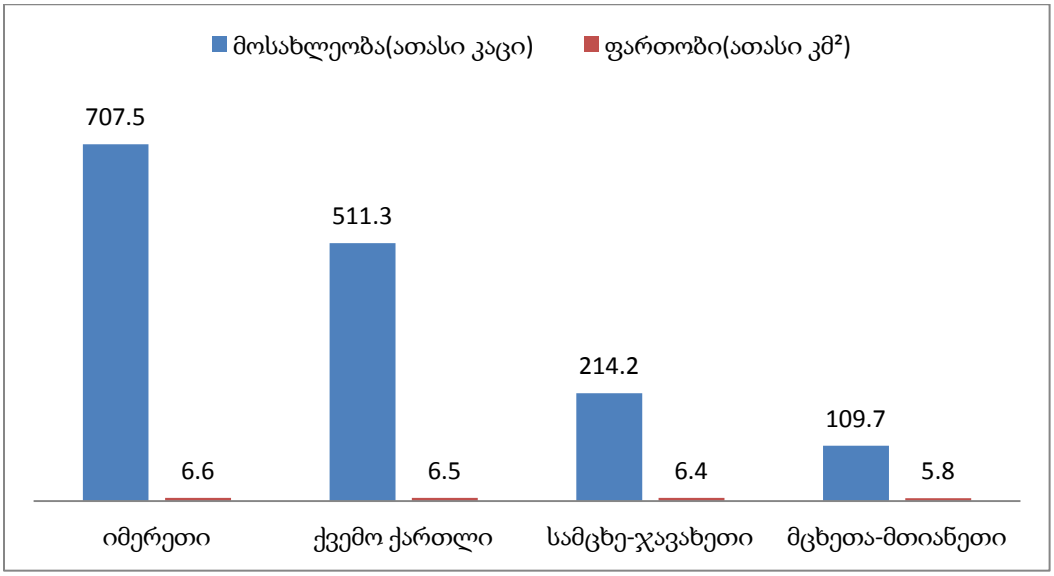

ა. იმერეთი
ბ. ქვემო ქართლი
გ. სამცხე-ჯავახეთი
დ. მცხეთა-მთიანეთი

7. **რომელ რიცხვით მასშტაბს შეესაბამება მოცემული ხაზოვანი მასშტაბი?**

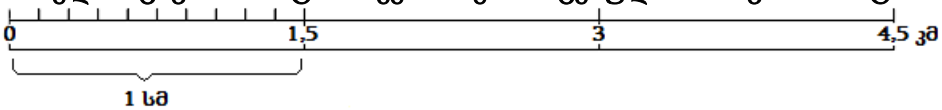

ა. 1 : 500 000
ბ. 1 : 150 000
გ. 1 : 50 000
დ.1 : 1 500

8. **ცხრილში მოცემული სტატისტიკური ინფორმაციიდან გამომდინარე, რომელი მტკიცებულებაა მართებული?**

მოსახლეობის ზრდის ტემპი	-0.327%
შობადობა	10.75‰
მოკვდაობა	10.05‰
მიგრაცია	-3.96‰

ა. მექანიკური მოძრაობის კოეფიციენტია 0.7 %
ბ. ბუნებრივი მოძრაობის კოეფიციენტია 0.7 ‰
გ. მოსახლეობის ზრდის ტემპია 37.5 ‰
დ. მიგრაციული სალდოა 3.96 ‰

9. ცხრილიდან გამომდინარე რომელი დასახლებული პუნქტი შეესაბამება დაბის ტიპის დასახლებას?

დასახლებული პუნქტი	მოსახლეობა	მოსახლეობის დასაქმების სტრუქტურა			
		მრეწველობა	მომსახურების სფერო	სოფლის მეურნეობა	დაუსაქმებელი მოსახლეობა
A	100 000	30%	40%	—	30%
B	8 000	20%	15%	45%	20%
C	3 000	25%	30%	25%	20%
D	2 500	10%	8%	60%	22%

ა. A
ბ. B
გ. C
დ. D

10. რელიეფის რომელი ტიპია ყველაზე მეტად დაკავშირებული კირქვებთან?

ა. ვულკანური
ბ. კარსტული
გ. გლაციალური
დ. ეოლური

11. რომელი ქედია მდ. არაგვისა და მდ. იორის წყალგამყოფი?

ა. გუდამაყრის
ბ. კახეთის
გ. მთიულეთის
დ. ქართლის

12. ჩამოთვლილი ტბებიდან რომელია მლაშე?

ა. პალიასტომის
ბ. ფარავნის
გ. რიწის
დ. საღამოს

13. სად არის მდინარეთა ქსელის სიხშირე ნულის ტოლი?

ა. კოლხეთის დაბლობზე
ბ. ალაზნის ვაკეზე
გ. ქვემო ქართლის ვაკეზე
დ. ელდარის ველზე

14. რომელი მდინარის საზრდოობაში მონაწილეობენ მყინვარები?

ა. აჭარისწყლის
ბ. ხრამის
გ. ცხენისწყლის
დ. სუფსის

15. რომელია ზამთრის საძოვრებით უფრო მდიდარი რეგიონი?

ა. კახეთი
ბ. რაჭა-ლეჩხუმი და ქვემო სვანეთი
გ. სამცხე-ჯავახეთი
დ. აჭარა

16. რა ითვლება საქართველოს შავიზღვისპირეთის სოფლის მეურნეობისათვის მთავარ საფრთხედ?

ა. ყინვა
ბ. გვალვა
გ. სეტყვა
დ. დიდთოვლობა

17. ძირითადად რომელი რეგიონისთვისაა დამახასიათებელი წითელმიწები?

ა. გურიის
ბ. ქვემო ქართლის
გ. რაჭა-ლეჩხუმისა და ქვემო სვანეთის
დ. კახეთის

18. რომელი ბუნებრივი რესურსის სამრეწველო მოპოვება ხდება სამცხე-ჯავახეთში?

ა. ნავთობის
ბ. სპილენძის
გ. მინერალური წყლის
დ. რკინის

19. რომელი საერთაშორისო ორგანიზაციის მიზანია: ევროპაში ადამიანის უფლებების და თავისუფლების დაცვა და ჰუმანიტარულ საკითხებში თანამშრომლობა?

ა. ევროპის საბჭოს
ბ. შავი ზღვის ქვეყნების ეკონომიკური თანამეგობრობის
გ. ევროპის კავშირის
დ. ჩრდილოეთ ატლანტიკური ხელშეკრულების ორგანიზაციის

20. რომელ რეგიონზე მოდის საქართველოს ფეროშენადნობთა ექსპორტის უფრო მეტი წილი?

ა. იმერეთის
ბ. შიდა ქართლის
გ. სამცხე- ჯავახეთის
დ. ქვემო ქართლის

21. რომელი ქალაქია სატრანსპორტო ჩიხი?

ა. ფოთი
ბ. დედოფლისწყარო
გ. ხაშური
დ. სამტრედია

22. რომელი დაცული ტერიტორიის ფარგლებშია მოქცეული შავი ზღვის აკვატორიის ნაწილი?

ა. რიწის ნაკრძალის
ბ. კოლხეთის ეროვნული პარკის
გ. კინტრიშის ნაკრძალის
დ. მტირალას ეროვნული პარკის

23. რომელი სტიქიური მოვლენის გამოწვევა შეუძლია ფერდობის წყლით გაჯერებას?

ა. ზვავის
ბ. მიწისძვრის
გ. მეწყერის
დ. ქვათაცვენის

24. რომელი ტერიტორია ხასიათდება აორთქლების უფრო მაღალი მაჩვენებლით?

ა. კოლხეთის დაბლობის გორაკ-ბორცვიანი ზოლი
ბ. საქართველოს მაღალმთიანი რაიონები
გ. კოლხეთის დაბლობის ზღვისპირა ნაწილი
დ. საქართველოს უკიდურესი სამხრეთ-აღმოსავლეთი ნაწილი

- *შესაბამისობის დადგენა*

ინსტრუქცია
დაადგინეთ შესაბამისობა დავალებაში მოცემულ ორ ჩამონათვალს შორის. გაითვალისწინეთ, რომ შესაძლებელია პასუხის გამეორება. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში მოცემულ ცხრილში, თითოეულ ასოს ქვემოთ მიუწერეთ შესაბამისი ციფრი. დავალების მაქსიმალური ქულაა 2.

25. დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ რომ, შესაძლებელია პასუხის გამეორება):

	გეოგრაფიული ობიექტი		**ქედი**
ა	ნაკრის უღ.	1	კავკასიონის მთავარი წყალგამყოფი
ბ	გოდერძის უღ.	2	არსიანის
გ	მ. ყანლისმთა	3	გომბორის
დ	ცხრაწყაროს უღ.	4	თრიალეთის
ე	მ. არჯევანი		
ვ	მ. ცივი		
ზ	როკის უღ.		

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ

26. დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ რომ, შესაძლებელია პასუხის გამეორება):

	სასარგებლო წიაღისეული		**რეგიონი**
ა	ავადხარას მინერალური წყლები	1	კახეთი
ბ	ლოპოტის მარმარილო	2	რაჭა
გ	ჩორდის ბარიტი	3	გურია
დ	მირზაანის ნავთობი	4	აფხაზეთი
ე	ლუხუმის დარიშხანი		
ვ	ასკანას ბენტონიტური თიხები		
ზ	ტყვარჩელის ქვანახშირი		

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ

27. დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ, რომ პასუხის გამეორება შესაძლებელია):

	შენაკადი		**მდინარე**
ა	გუბაზეული	1	მტკვარი
ბ	ცხენისწყალი	2	ალაზანი
გ	არაგვი	3	რიონი
დ	ილტო	4	სუფსა
ე	დიდი ლიახვი		
ვ	ყვირილა		
ზ	დურუჯი		

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ

28. **დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ, რომ პასუხის გამეორება შესაძლებელია):**

	ფოტო		ადგილმდებარეობა
ა		1	თბილისი
ბ		2	ჭიათურა
გ		3	ზესტაფონი
დ		4	ახალციხე

ე		5	ქუთაისი
ვ	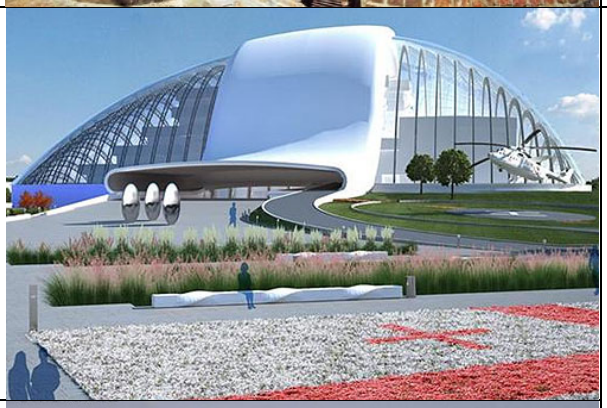		
ზ	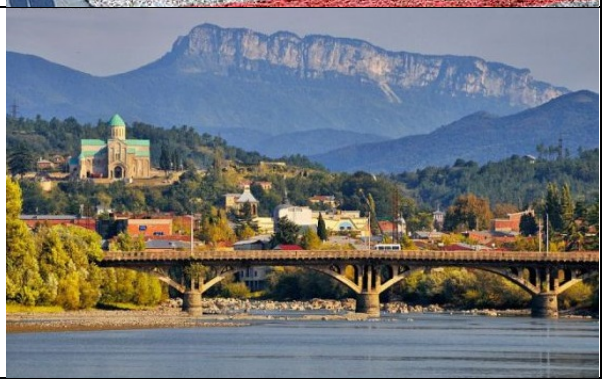		

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ

29. დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ, რომ პასუხის გამეორება შესაძლებელია):

	სახელმწიფო		**მმართველობის ფორმა**
ა	ომანი	1	კონსტიტუციური მონარქია
ბ	ვატიკანი	2	აბსოლუტური მონარქია
გ	ჩეხეთი	3	თეოკრატიული მონარქია
დ	იორდანია	4	რესპუბლიკა
ე	ჩინეთი		
ვ	მონაკო		
ზ	ყატარი		

ა	ბ	გ	დ	ე	ვ	ზ

30. **დაადგინეთ შესაბამისობა (გაითვალისწინეთ, რომ პასუხების გამეორება შესაძლებელია):**

	გეოგრაფიული ობიექტი		**კონტინენტი**
ა	უდაბნო რუბ-ელ-ჰალი	**1**	ავსტრალია
ბ	ლადოგის ტბა	**2**	აზია
გ	ალთაის მთიანეთი	**3**	ევროპა
დ	მაკაის ტბა	**4**	აფრიკა
ე	უდაბნო კალაჰარი		
ვ	რუდოლფის ტბა		
ზ	მწვერვალი კოსტიუშკო		

ა	**ბ**	**გ**	**დ**	**ე**	**ვ**	**ზ**

- *რუკის ანალიზი*

ინსტრუქცია

ყურადღებით შეისწავლეთ დავალებებში მოცემული რუკები (კონტურული, ფიზიკური და ტოპოგრაფიული) და უპასუხეთ კითხვებს. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში გამოყოფილ შესაბამის ადგილას. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

31. (10) რუკის გამოყენებით უპასუხეთ კითხვებს:

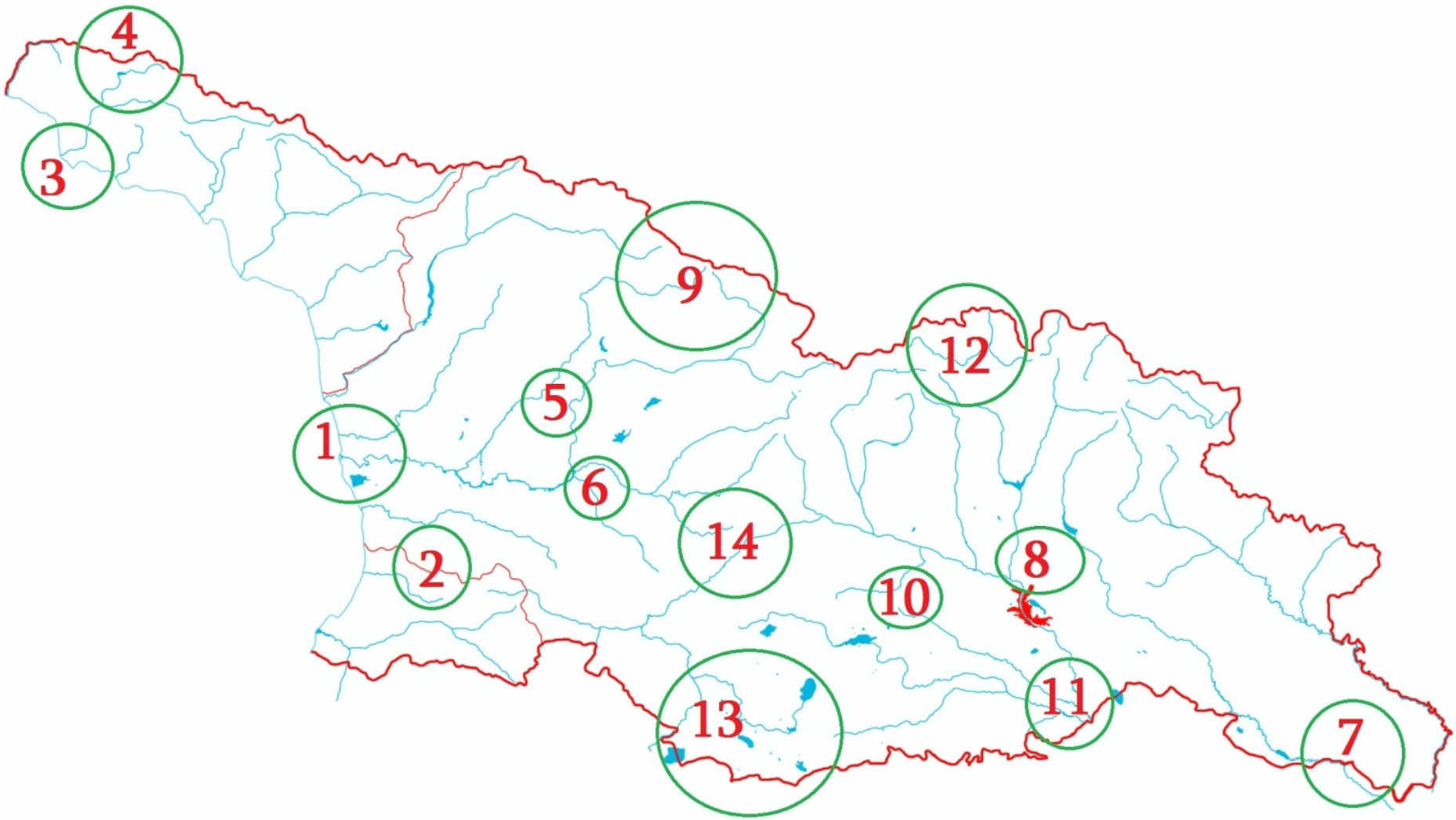

31.1. რომელ წრეში მდებარეობს ტერიტორია, სადაც დაცულია პრეისტორიული ქვეწარმავლების ნაკვალევი?

31.2. რომელ წრეში მდებარეობს ტერიტორია, სადაც დაცულია გადამფრენი ფრინველების „დასასვენებელი ადგილი“?

31.3. რომელ წრეში მდებარეობს კავკასიაში შექმნილი პირველი ეროვნული პარკი?

31.4. რომელ წრეში მდებარეობს ტერიტორია, სადაც დაცულია კავკასიური ჯიხვისა და არჩვის გავრცელების არეალები?

31.5. რომელ წრეში მდებარეობს კურორტი ბიჭვინთა?

31.6. რომელ წრეში მდებარეობს მადათაფას ტბა?

31.7. რომელ წრეში მდებარეობს მდ. ენგურის სათავე?

31.8. რომელ წრეში ექცევა ტერიტორია, სადაც საქართველო, სომხეთი და აზერბაიჯანი ერთმანეთს ესაზღვრება?

31.9. რომელ წრეში მდებარეობს საქართველოს ყველაზე მშრალი ადგილი?

31.10. რომელ წრეში მდებარეობს მდინარეების მტკვრისა და არაგვის შესართავი?

	წრის ნომერი
31.1.	
31.2.	
31.3.	
31.4.	
31.5.	
31.6.	
31.7.	
31.8.	
31.9.	
31.10.	

32. (6) ტოპოგრაფიული რუკის გამოყენებით უპასუხეთ კითხვებს:

32.1. რომელი დასახლებული პუნქტი მდებარეობს სოფ. ბარეთიდან ჩრდილო-აღმოსავლეთით?

ა. ლივადი
ბ. იმერა
გ. ბეშთაშენი
დ. ყარაკომი

32.2. ზღვის დონიდან დაახლოებით რამდენი მეტრია მ. ლივადის სიმაღლე?

ა. 1668
ბ. 1726
გ. 1735
დ. 1756

32.3. (1) გამოჩნდება თუ არა A წერტილიდან სოფ. ბეშთაშენი? პასუხი დაასაბუთეთ.

32.4. (3) ტურისტებმა B წერტილიდან მ. ლივადის დასალაშქრად I მარშრუტი აირჩიეს. შეადარეთ I და II მარშრუტი. მოიყვანეთ სამი მიზეზი, რის გამოც არჩეულ იქნა I მარშრუტი.

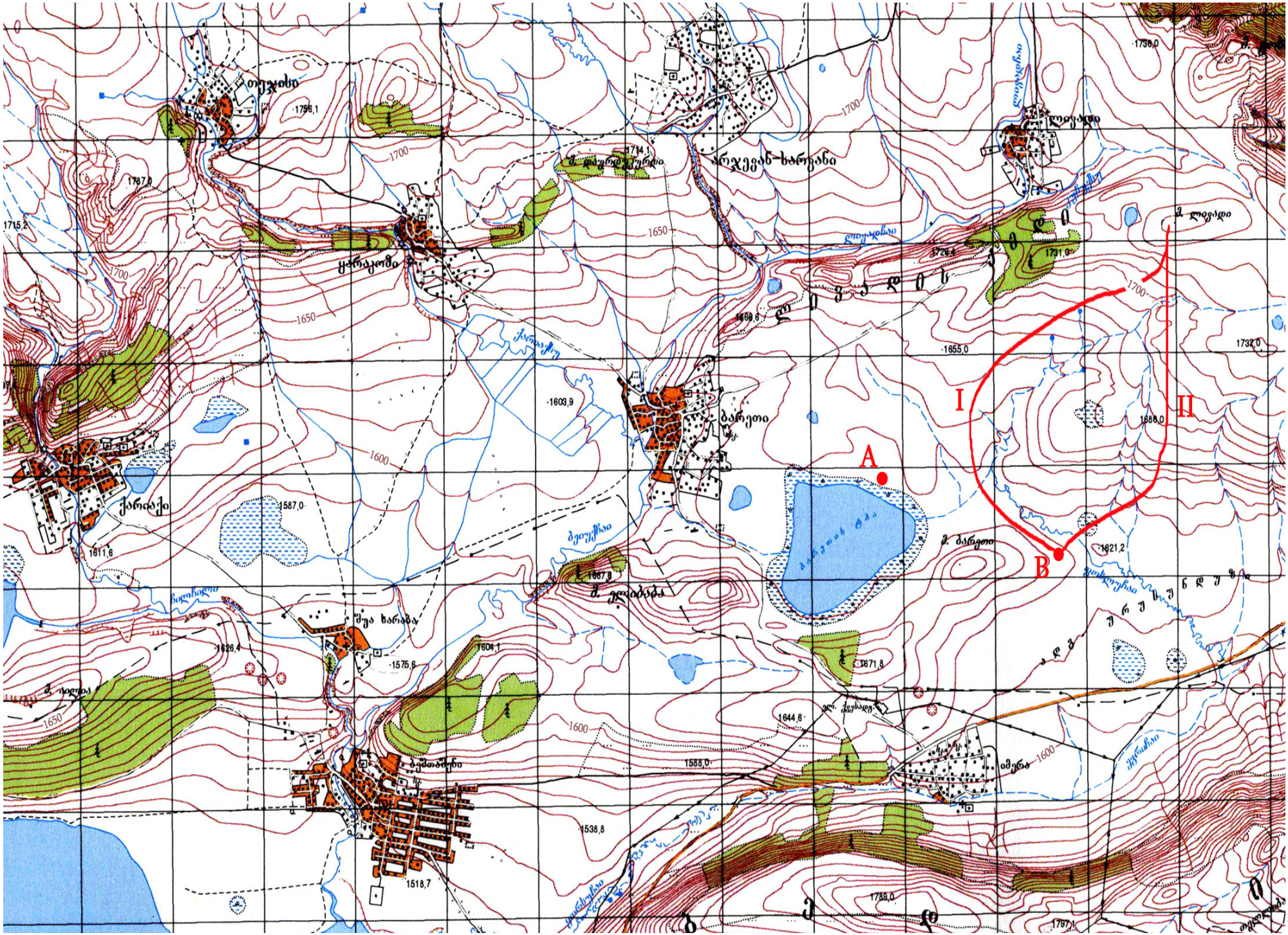
A
B
I
II
1700
1650
1600
1796,1
1787,0
1715,2
1714,1
1730,0
1731,0
1655,0
1732,0
1603,9
1587,0
1611,6
1626,4
1575,6
1604,1
1588,0
1538,8
1518,7
1644,6
1621,2
1871,8
1797,1

პიროგითი აღნიშვნები

გეოდეზიური პუნქტები

1) სახელმწიფო გეოდეზიური ქსელის პუნქტები; 2) ასაგეგმი ქსელის ნერტილები ადგილზე დამაგრებული ცენტრებით; 3) სახელმწიფო სანიველირო ქსელის რეპერები და მარკები

დასახლებული პუნქტები

1) შენობა-ნაგებობები; 2) გამორჩეული ცეცხლგამძლე შენობები; 3) ორიენტირის მნიშვნელობის მქონე დანგრეული და ნახევრად დანგრეული შენობები

მჭიდროდ განაშენიანებული კვარტლები ცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით:
1) მსხვილ ქალაქებში;
2) სხვა დასახლებულ პუნქტებში

მჭიდროდ განაშენიანებული კვარტლები არაცეცხლგამძლე ნაგებობების სიჭარბით:
1) მსხვილ ქალაქებში;
2) სხვა დასახლებულ პუნქტებში

კვარტლებისა და ქუჩების მჭიდროდ განაშენიანებული უბნები:
1) ქუჩები ჭეშმარიტი ზომით;
2) მაგისტრალური და მთავარი ქუჩები;
3) სხვა ქუჩები და გასასვლელები

1) მეჩხერად განაშენიანებული კვარტლები;
2) კვარტლები გაშრეანებით;
3) დანგრეული და ნახევრად დანგრეული კვარტლები სასოფლო და საგარაჯო ტიპის დასახლებებში

სამრეწველო და სოციალურ-კულტურული ობიექტები

1) სკოლები; 2) საავადმყოფოები;
3) ქარხნები, ფაბრიკები და ნისქვილები მილის გარეშე

სასარგებლო ნიადისეულის მოპოვების ადგილები (კარიერები):
1) მინიმალური ზომის; 2) ჭეშმარიტი ზომის

1) რადიოსადგურები და ტელეცენტრები;
2) სატელევიზიო ანძები

1) კოშკური ტიპის კაპიტალური შენობები (ნყალსანნევი კოშკურები და სხვა);
2) აეროპორტები და აეროდრომები

1) ეკლესიები, მონასტრები, ტაძრები
2) მეჩეთები; 3) სინაგოგები; 4) ციხე-სიმაგრეები

1) კავშირგაბმულობის ხაზები (ტელეფონის, ტელეგრაფის, რადიოგადამცემი);
2) ნყალქვეშა კავშირგაბმულობის ხაზები

შახტებისა და შტოლნების ჭაურების პირები: 1) მოქმედი; 2) უმოქმედო

1) მარილის ღია ნესით დამუშავება;
2) ტორფის დამუშავება

1) მეტეოროლოგიური სადგურები;
2) ძეგლები და მონუმენტები

სასაფლაოები:
1) ქრისტიანული;
2) მუსლიმანური;
3) ქრისტიანული და მუსლიმანური

ელექტროგადამცემი ხაზები (ეგხ)

გაზსადენები:
1) მინის ზედა;
2) მინის ქვეშა, ნყალქვეშა

ნავთობსადენები:
1) მინის ზედა;
2) მინის ქვეშა, ნყალქვეშა

1) ნავთობის, გაზის და სხვა ჭაბურღილები კოშკების გარეშე;
2) სანვავის სანყობები და გაზსაცავები;
3) ბენზინგასამართი სადგურები
4) გაზგასამართი სადგურები

ელექტროსადგურები:
ა) მინიმალური ზომის;
ბ) ჭეშმარიტი ზომის

ელექტროქვესადგურები:
ა) მინიმალური ზომის;
ბ) ჭეშმარიტი ზომის

1) კირის გამოსაწვავი და ხის ნახშირის მისაღები ღუმელები, რომლებსაც ორიენტირის მნიშვნელობა აქვს;
2) სათბურები, ორანჟერეები

დიუკერები ნყალსადენის ხაზზე

ქვის, აგურის კედლები და რკინის ღობეები

უძველესი ისტორიული კედლები

დიუკერები ნავთობ და გაზსადენებზე

საავტომობილო გზები და რკინიგზები

1) ავტომაგისტრალის სადგომები გაუმჯობესებულ საფარიან ავტომაგისტრალებზე და საავტომობილო გზებზე;
2) საავტომობილო გზების ნომრები

ავტომაგისტრალები (ავტომანები) ორ ზოლზე მეტი სავალი ნაწილით

ავტოგზა გაუმჯობესებული საფარით 2-ზე მეტი სავალი ნაწილით

საავტომობილო გზები საფარით (გზატკეცილები)

საავტომობილო გზები საფარის გარეშე (გაუმჯობესებული ყამირი გზები)

სასოფლო გზები (გრუნტის)

1) საველე და ტყის გზები;
2) საცალფეხო ბილიკები და ხიდები

რკინიგზები

დეპო, სადგურები, სადგურის ლიანდაგები, რომლებიც გამოისახებიან რუკის მასშტაბში

მეტროპოლიტენის სადგურები

1) ყრილი; 2) ჭრილები

მშენებარე გზები

გვირაბები:
1) მინიმალური ზომის
2) ჭეშმარიტი ზომის

ჰიდროგრაფია

1) ზღვის სანაპირო ხაზები: მდინარეების, ტბების, ნყალსაცავების, მუდმივი და განსაზღვრული ნაპირის ხაზები;
2) ცვალებადი ნაპირის ხაზები;

მუდმივი მდინარეები და ნაკადულები:
1) ჩანჩქერები და ჭორომები;
2) მდინარეთა დინების მიმართულება და სიჩქარე მ/წამში

შრობადი მდინარეები და ნაკადულები

არხები და თხრილები:
3 მ-ზე ნაკლები სიგანის

3 -15 მ სიგანის

15 - 30 მ სიგანის

არხების მინის ქვეშა მონაკვეთები:
1) 3 მ - ზე ნაკლები სიგანის
2) 3 -15 მ სიგანის
ა) მინიმალური ზომა;
ბ) ჭეშმარიტი ზომა

მშენებარე არხები:
1) 3 მ-ზე ნაკლები სიგანის

2) 3 -15 მეტრამდე სიგანის

სარწყავი არხები (არიკები) რკინაბეტონის ღარებში საყრდენებზე

მილები მიწაყრილების ქვეშ

დამბები (ჯებირები)

ხიდები:
ა) მინიმალური ზომის
ბ) ჭეშმარიტი ზომის

აკვედუკები

ნყალსადენები:
1) მინის ზედა
2) მინის ქვეშა

1) არტეზიული ჭები და ჭაბურღილები;
2) ნყალსაცავები

1) წყაროები ;
2) კეთილმოწყობილი წყაროები

მშრალი თხრილები

კაშხლები: 1) საგალი;
2) არ ასაგალი;
ა) მინიმალური ზომა;
I) წყლის წისქვილები და სამხერხაოები;
II) წყლის საზომი საგუშაგოები და ფუტშტოკები;
III) წყლის კიდეთა ნიშნულები

1) კეთილმოწყობილი ნავმისადგომები, რომლებიც გამოისახებიან რუკის მასშტაბში;
2) არაკეთილმოწყობილი ნავმისადგომები და საღუზე გაჩერებები
3) ქვით და რკინაბეტონით გამაგრებული ნაპირები;
4) საზღვაო ბორნები;
5) საბორნე გადასასვლელები მდინარეებზე;
6) მოლები და ნავმისადგომები;
7) შუქურები;
8) იზობათები;
8-1) იზობათები და მათი წარწერები;
9) სიღრმის ნიშნულები მეტრებში;
10) ნყალქვეშა მეჩეჩი
11) ნყალზედა მეჩეჩი

რელიეფი და მცენარეული საფარი

ა) ჰორიზონტალები:
ა-1 ძირითადი გამსხვილებული;
ა-2 ძირითადი;
ა-3 დამატებითი (ნახევარ-ჰორიზონტალები);
ა-4 დამხმარე (ნებისმიერ სიმაღლეზე);
ა-5 ღრმულები;
ა-6 წარწერები ჰორიზონტალებზე მეტრებში;
ბ-1 კლდეები;
ბ-2 ფლატეები;
ბ-3 ქვიანი მდინარეები;
ბ-4 მკვრივი ქანების ჩამონაშლები;
ვ-1 ფირნული მინდვრების საზღვრები;
ვ-2 მყინვარების რელიეფი;
ვ-3 მორენები;

1) მშრალი კალაპოტები და დამშრალი ტბების ღრმულები;
2) კარსტული და თერმოკარსტული ძაბრები, რომლებიც არ გამოისახება რუკის მასშტაბში

1) სნორი ქვიშნარები;
2) ქვიანი ზედაპირები

1) ქვიანი და ღორღიანი ზედაპირები;
2) კოლბოხიანი ზედაპირები

1) კლდის ნარჩენები;
2) ცალკე მდგარი ქვები

1) უღელტეხილები; 2) შესასვლელები გამოქვაბულებში და გროტები

1) სიმაღლეთა ნიშნულები მეტრებში;
2) ზღვის დონეზე დაბლა მდებარე ნერტილების სიმაღლეთა ნიშნულები

მცენარეული საფარისა და გრუნტის საზღვრები

ტყის ვიწრო ზოლები და ქარსაცავები

ბუჩქების ვიწრო ზოლები და ცოცხალი ღობეები

ტყეში დომინანტი ხის ტიპები:
1) ნიწვოვანი; 2) ფოთლოვანი;
3) შერეული

1) ორიენტირის მნიშვნელობის მქონე ცალკე მდგომი ხეები;
2) მეჩხერი ტყეები

1) ტყეები; 2) ბუჩქნარები

1) ხეხილისა და ციტრუსის ბაღები;
2) ვენახები

1) ტექნიკური კულტურების პლანტაციები;
2) ბრინჯის მინდვრები

1) სტეპის (ბალახოვანი) მცენარეულობა;
2) ლელქაშისა და ლერწმის რაყები

1) გაუვალი და ძნელად გასავლელი ჭაობები და ჭაობის მცენარეულობა;
2) გასავლელი მლაშობები

საზღვრები

სახელმწიფო საზღვარი

ავტონომიური რესპუბლიკების საზღვრები

დაცული ტერიტორიების საზღვრები

- *ინფორმაციის ტრანსფორმაცია*

ინსტრუქცია
ყურადღებით შეისწავლეთ დავალებაში მოცემული ინფორმაცია და უპასუხეთ კითხვებს. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში გამოყოფილ შესაბამის ადგილას. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

33. (9) მოცემული სტატისტიკური ინფორმაციის საფუძველზე უპასუხეთ კითხვებს.

ყაზახეთის, უზბეკეთისა და ტაჯიკეთის სტატისტიკური მონაცემები:

მშპ-ს სტრუქტურა

	მშპ (მილიარდი აშშ დოლარი)	მშპ-ს პროცენტული განაწილება ეკონომიკის სექტორების მიხედვით		
		სოფლის მეურნეობა	მრეწველობა	მომსახურება
ყაზახეთი	228.7	5.2%	37.9%	56.9%
უზბეკეთი	103.8	18.9%	32.4%	48.7%
ტაჯიკეთი	17.5	25.6%	25.1%	49.3%

დასაქმების სტრუქტურა

	დასაქმებულთა რაოდენობა (მილიონი კაცი)	დასაქმებულთა პროცენტული განაწილება ეკონომიკის სექტორების მიხედვით		
		სოფლის მეურნეობა	მრეწველობა	მომსახურება
ყაზახეთი	8.98	25.8%	11.9%	62.3%
უზბეკეთი	16.7	25.9%	13.2%	60.9%
ტაჯიკეთი	2.1	47.9%	10.9%	41.2%

სხვა მაჩვენებლები

	ბიუჯეტის მაჩვენებლები (მილიარდი აშშ დოლარი)		ექსპორტ-იმპორტის მაჩვენებლები (მილიარდი აშშ დოლარი)		მოსახლეობა (მილიონი კაცი)	ქალაქის მოსახლეობა (მილიონი კაცი)
	შემოსავალი	ხარჯი	ექსპორტი	იმპორტი		
ყაზახეთი	39.19	44.96	86.93	49.08	17.7	9.5
უზბეკეთი	16.6	16.5	14.4	12.1	28.6	10.3
ტაჯიკეთი	2.1	2	0.8	4.3	7.9	2.1

33.1. (2) რომელი დემოგრაფიული (სქესობრივ-ასაკობრივი) პირამიდა შეესაბამება უზბეკეთის და რომელი ყაზახეთის მოსახლეობის სტრუქტურას?

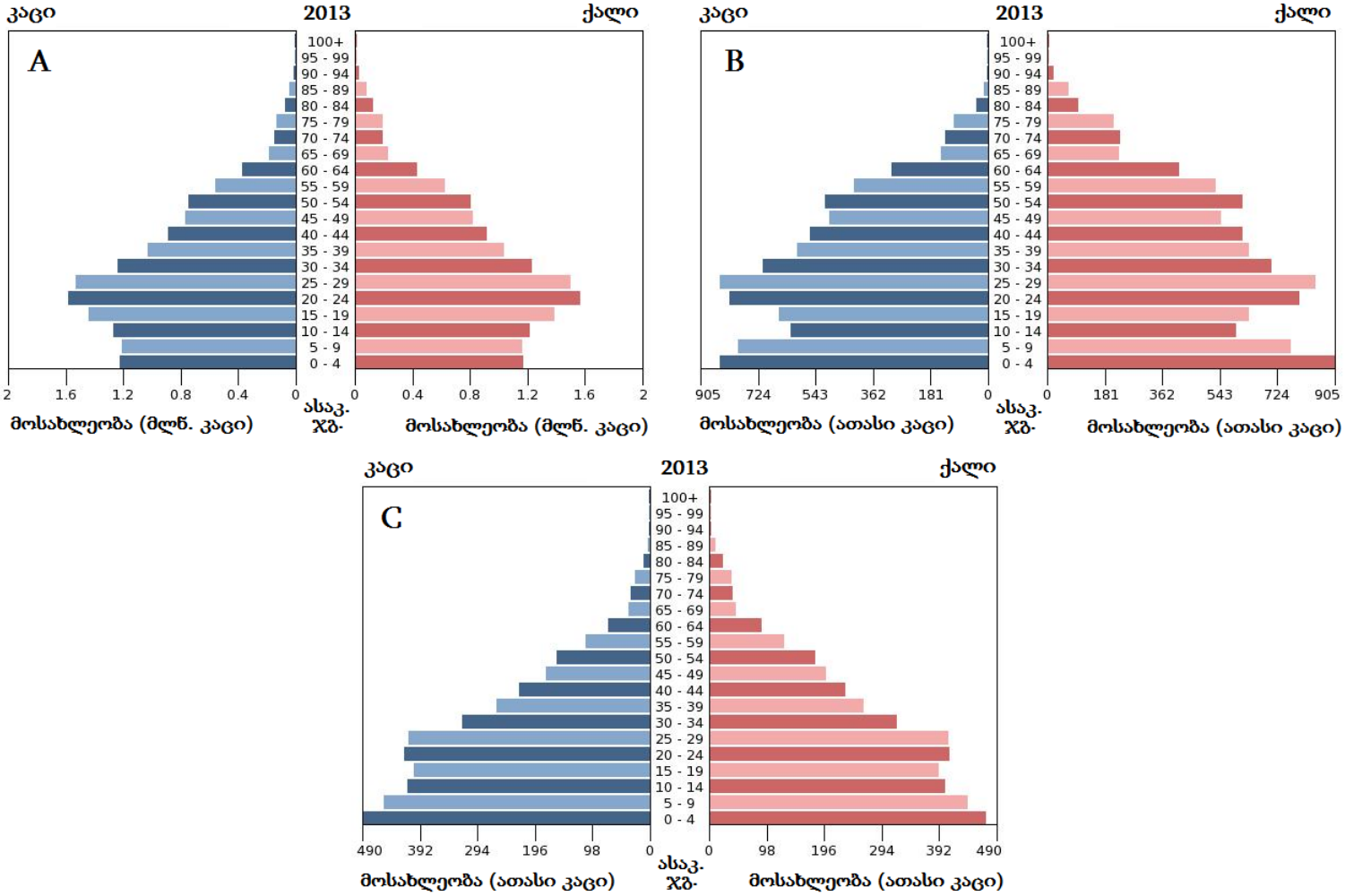

33.2. (1) ახსენით, რომელ მაჩვენებელზე დაყრდნობით შეგვიძლია დავადგინოთ, რომ ყაზახეთის ეკონომიკაში სოფლის მეურნეობას უფრო ნაკლები როლი აქვს, ვიდრე უზბეკეთის ეკონომიკაში?

33.3. (1) მშპ-ის მაჩვენებლების გარდა, კიდევ რომელი მაჩვენებლების საფუძველზე შეგვიძლია დავადგინოთ, რომ მოცემული ქვეყნებიდან ტაჯიკეთის ეკონომიკა უფრო ნაკლებადაა განვითარებული (მოიყვანეთ მხოლოდ 2 მაჩვენებელი. ორზე მეტი ან ნაკლები მაჩვენებლის მოყვანის შემთხვევაში მიიღებთ 0 ქულას)?

33.4. (1) მოცემული სახელმწიფოები დაალაგეთ ერთ სულ მოსახლეზე მშპ-ს მოცულობის ზრდის მიხედვით (პატარიდან დიდისკენ).

33.5. (2) რომელ სახელმწიფოშია დასაქმებულთა ყველაზე მაღალი ხვედრითი წილი და რას უტოლდება ეს მაჩვენებელი (აუცილებლად აჩვენეთ გამოთვლის პროცესი)?

33.6. (2) რომელ სახელმწიფოშია ურბანიზაციის უფრო მაღალი მაჩვენებელი (აუცილებლად აჩვენეთ გამოთვლის პროცესი)?

- *ტექსტის ანალიზი*

ინსტრუქცია
ყურადღებით შეისწავლეთ დავალებაში მოცემული ტექსტი და უპასუხეთ კითხვებს. პასუხები ჩაწერეთ პასუხების ფურცელში გამოყოფილ შესაბამის ადგილას. ქულათა რაოდენობა განისაზღვრება კონკრეტული დავალების მიხედვით.

34. (9) გაეცანით ტექსტს და უპასუხეთ კითხვებს:

გასული საუკუნის კლიმატურ დაკვირვებებზე დაყრდნობით, საქართველოში დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტში გვალვების ალბათობა და ძლიერი ქარების განმეორებადობა ყველაზე მაღალია.

ამ მუნიციპალიტეტში ყველაზე დაბალი ადგილი ზ.დ. 90 მ-ზე მდებარეობს; ამ ადგილსა და მუნიციპალიტეტის ყველაზე მაღალ წერტილს შორის (მ. ნიკორასციხე) შეფარდებითი სიმაღლე 911 მ-ია. შედარებით ერთგვაროვანი რელიეფის მიუხედავად აქ რვა ტიპის ლანდშაფტი გამოიყოფა, რომელშიც სჭარბობს სტეპები და ნახევრადუდაბნოები. მუნიციპალიტეტის ფართობი დაახლოებით 2 500 კვ.კმ-ია, რომლის 12% დაცულ ტერიტორიებს უკავია.

ეკონომიკის წამყვანი დარგია სოფლის მეურნეობა. სხვა დარგები სუსტადაა განვითარებული. აქ ფუნქციონირებს 3 ჭაბურღილი, საიდანაც მცირე რაოდენობის ნავთობსა და ბუნებრივ აირს მოიპოვებენ.

ზედაპირული წყლის რესურსის ძირითადი ნაწილი ორ მდინარეზე - ალაზანსა და იორზე მოდის. გარდა ამისა, არის 3 პატარა ტბა და პერიოდულად შრობადი რამდენიმე მდინარე. მუნიციპალიტეტი ღარიბია მიწისქვეშა წყლებით. სარწყავი წყლით სასოფლო-სამეურნეო სავარგულების მხოლოდ 2%-ია უზრუნველყოფილი.

2002 წელს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობა დაახლოებით 29 000 კაცს შეადგენდა. პოლიტიკური და სოციალურ-ეკონომიკური პირობების გამო, 1989-2002 წწ. მონაკვეთში, მუნიციპალიტეტი დატოვა დაახლოებით 6 800 კაცმა.

34.1. (1) რომელი ლანდშაფტი ჭარბობს დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტში?

34.2. (1) ზღ.დ. რამდენი მეტრია მთა ნიკორასციხის სიმაღლე? აუცილებლად აჩვენეთ ან ახსენით გამოთვლის პროცესი.

34.3. (1) კლიმატური პირობებიდან გამომდინარე, რომელი ეკოლოგიური პრობლემის წინაშე დგას მუნიციპალიტეტი?

34.4. (1) ტექსტიდან გამომდინარე, გვალვებთან და ძლიერ ქარებთან ერთად, რა არის ეკონომიკის განვითარების ერთ-ერთი ძირითადი შემაფერხებელი ფაქტორი?

34.5. (1) ტექსტიდან გამომდინარე, მრეწველობის რომელი დარგია წარმოდგენილი მუნიციპალიტეტში?

34.6. (1) დასახელებული დარგების გარდა, ტექსტიდან გამომდინარე, ეკონომიკის რომელი დარგის განვითარებაა მუნიციპალიტეტში პერსპექტიული? პასუხი დაასაბუთეთ.

34.7. (1) დაახლოებით რას უდრიდა 2002 წლის მონაცემებით დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტის მოსახლეობის საშუალო სიმჭიდროვე? აუცილებლად უჩვენეთ ან ახსენით გამოთვლის პროცესი.

34.8. (2) ნავთობის რომელი *3* საბადო მდებარეობს დედოფლისწყაროს მუნიციპალიტეტში?

<table>
<tr><th>დავალების #</th><th>გეოგრაფია აბიტურიენტები
სწორი პასუხები
II ვარიანტი
მაქსიმალური ქულა -70</th><th>ქულა</th></tr>
<tr><td>1</td><td>დ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>2</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>3</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>4</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>5</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>6</td><td>დ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>7</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>8</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>9</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>10</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>11</td><td>დ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>12</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>13</td><td>დ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>14</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>15</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>16</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>17</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>18</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>19</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>20</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>21</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>22</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>23</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>24</td><td>გ</td><td>1</td></tr>
<tr><td>25</td><td><u>შეფასების სქემა:</u>
• 0, 1 ან 2 შესაბამისობის დადგენა - 0 ქულა;
• 3, 4 ან 5 შესაბამისობის დადგენა - 1 ქულა;
• 6 ან 7 შესაბამისობის დადგენა - 2 ქულა.
<table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>1</td><td>2</td><td>2</td><td>4</td><td>4</td><td>3</td><td>1</td></tr></table></td><td>2</td></tr>
<tr><td>26</td><td><table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>4</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td></tr></table></td><td>2</td></tr>
</table>

<table>
<tr><th>დავალების #</th><th>გეოგრაფია აბიტურიენტები
სწორი პასუხები
II ვარიანტი
მაქსიმალური ქულა -70</th><th>ქულა</th></tr>
<tr><td>27</td><td><table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>4</td><td>3</td><td>1</td><td>2</td><td>1</td><td>3</td><td>2</td></tr></table></td><td>2</td></tr>
<tr><td>28</td><td><table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>2</td><td>4</td><td>1</td><td>3</td><td>1</td><td>5</td><td>5</td></tr></table></td><td>2</td></tr>
<tr><td>29</td><td><table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>1</td><td>4</td><td>1</td><td>2</td></tr></table></td><td>2</td></tr>
<tr><td>30</td><td><table><tr><th>ა.</th><th>ბ.</th><th>გ.</th><th>დ.</th><th>ე.</th><th>ვ.</th><th>ზ.</th></tr><tr><td>2</td><td>3</td><td>2</td><td>1</td><td>4</td><td>4</td><td>1</td></tr></table></td><td></td></tr>
<tr><td>31</td><td><u>შეფასების სქემა:</u>
• არასწორი პასუხი ფასდება 0 ქულით;
• სწორი პასუხი არასწორ პასუხთან ერთად ფასდება 0 ქულით;
• თითოეული სწორი პასუხი ფასდება 1 ქულით.
<table><tr><th>#</th><th>პასუხები</th></tr><tr><td>31.1.</td><td>5</td></tr><tr><td>31.2.</td><td>1 / 13</td></tr><tr><td>31.3.</td><td>14</td></tr><tr><td>31.4.</td><td>12</td></tr><tr><td>31.5.</td><td>3</td></tr><tr><td>31.6.</td><td>13</td></tr><tr><td>31.7.</td><td>9</td></tr><tr><td>31.8.</td><td>11</td></tr><tr><td>31.9.</td><td>7</td></tr><tr><td>31.10.</td><td>8</td></tr></table></td><td>10</td></tr>
<tr><td>32.1</td><td>ა</td><td>1</td></tr>
<tr><td>32.2</td><td>დ</td><td>1</td></tr>
</table>

დავალების #	გეოგრაფია აბიტურიენტები სწორი პასუხები II ვარიანტი მაქსიმალური ქულა -70	ქულა
32.3	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან სწორი პასუხი დასაბუთების გარეშე - 0 ქულა; • სწორად დასაბუთებული პასუხი - 1 ქულა.	1
32.4	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არაადეკვატური პასუხი - 0 ქულა; • ერთი სწორად დასახელებული მიზეზი - 1 ქულა. დავალების ჯამური ქულაა - 3.	3
33.1.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორად დასახელებული სახელმწიფო - 0 ქულა; • ერთი სწორად დასახელებული სახელმწიფო - 1 ქულა; • ორი სწორად დასახელებული სახელმწიფო - 2 ქულა. *<u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u>* • *A დემოგრაფიული პირამიდა შეესაბამება უზბეკეთს* - 1 ქულა; • *B დემოგრაფიული პირამიდა შეესაბამება ყაზახეთს* - 1 ქულა.	2
33.2.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არაადეკვატური ახსნა - 0 ქულა; • მართებული ახსნა - 1 ქულა.	1
33.3.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არაადეკვატური პასუხი - 0 ქულა; • სწორად მოყვანილი ორი მაჩვენებელი - 1 ქულა.	1
33.4.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორად ნაჩვენები თანმიმდევრობა - 0 ქულა; • სწორად ნაჩვენები თანმიმდევრობა - 1 ქულა. *<u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u>* *ტაჯიკეთი < უზბეკეთი < ყაზახეთი.*	1
33.5.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორად დასახელებული სახელმწიფო - 0 ქულა; • მხოლოდ სწორად დასახელებული სახელმწიფო - 1 ქულა; • სწორად დასახელებული სახელმწიფო და სწორად ნაჩვენები გამოთვლის პროცესი - 2 ქულა. *<u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u>* • *უზბეკეთში - **1 ქულა;*** • *16,7*100/28,6 = 58,4% - **1 ქულა.***	2

დავალების #	გეოგრაფია აბიტურიენტები სწორი პასუხები II ვარიანტი მაქსიმალური ქულა -70	ქულა
33.6.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორად დასახელებული სახელმწიფო - 0 ქულა; • მხოლოდ სწორად დასახელებული სახელმწიფო - 1 ქულა; • სწორად დასახელებული სახელმწიფო და სწორად ნაჩვენები გამოთვლის პროცესი - 2 ქულა. *<u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u>* • *ყაზახეთში* - 1 ქულა; • *9,5*100/17,7 = 53.7%* - 1 ქულა.	2
34.1.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • პასუხი, რომელიც შეიცავს არასწორად დასახელებულ თუნდაც ერთ ლანდშაფტს - 0 ქულა; • სწორად დასახელებული ლანდშაფტი - 1 ქულა.	1
34.2.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან პასუხი, რომელსაც ახლავს არასწორი ახსნა ან გამოთვლა - 0 ქულა; • სწორი პასუხი, რომელსაც ახლავს მართებული ახსნა ან გამოთვლა - 1 ქულა. *<u>სწორი პასუხის ნიმუში:</u>* *იგი უტოლდება* 911+90=1001 მ.	1
34.3.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან ერთზე მეტი ეკოლოგიური პრობლემის დასახელება, რომელთაგან ერთი მაინც არასწორია - 0 ქულა; • სწორად დასახელებული ეკოლოგიური პრობლემა - 1 ქულა.	1
34.4.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან ერთზე მეტი ფაქტორის დასახელება, რომელთაგან ერთი მაინც არასწორია - 0 ქულა; • სწორად დასახელებული ფაქტორი - 1 ქულა.	1
34.5.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან ერთზე მეტი დარგის დასახელება, რომელთაგან ერთი მაინც არასწორია - 0 ქულა; • სწორად დასახელებული მრეწველობის დარგი - 1 ქულა.	1
34.6.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არადეკვატური პასუხი ან პასუხი, რომელსაც არ ახლავს დასაბუთება ან რამდენიმე პასუხი, რომელთაგან ერთი მაინც არაადეკვატურია - 0 ქულა; • სწორად დასახელებული დარგი, რომელსაც ახლავს ადეკვატური დასაბუთება - 1 ქულა.	1

დავალების #	გეოგრაფია აბიტურიენტები სწორი პასუხები II ვარიანტი მაქსიმალური ქულა -70	ქულა
34.7.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან პასუხი, რომელსაც ახლავს არასწორი ახსნა ან გამოთვლა - 0 ქულა; • სწორი პასუხი რომელსაც ახლავს მართებული ახსნა ან გამოთვლა - 1 ქულა.	1
34.8.	*<u>შეფასების სქემა:</u>* • არასწორი პასუხი ან პასუხი, რომელსაც სწორ პასუხებთან ერთად ახლავს საბადოს თუნდაც ერთი არასწორი დასახელება - 0 ქულა; • ერთი სწორად დასახელებული საბადო - 0 ქულა; • ორი სწორად დასახელებული საბადო - 1 ქულა; • სამი სწორად დასახელებული საბადო - 2 ქულა.	2